

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. II. Quæritur vtrum resignans poßit sibi reseruare collationem
beneficiorum à beneficio resignato dependentium loco pensionis. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

4 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

- 28 tiam procedit, siue valida sit reservatio facta per Episcopum, siue sit nulla; si enim est valida, non indiget confirmatione: si vero sit nulla, Papa non intendit illam approbare: Gonzal. *ad regul. 8. gloss. 5. §. 5. num. 31.* Vbi idem dicit de provisione, seu collatione beneficii facta per Ordinarium: et illam si quidem Papa non confirmat. Subdit tamen quod hoc non fit per viam approbationis & confirmationis, sed per viam nouae provisionis; quod fere in idem recidit: vt ibi per eum, *num. 33.*
- 29 Sed notandum est ad maiorem explicationem eorum, quae supra dicta sunt; quod in Gallia nulla

pensio cuiusvis auctoritate facta admittitur, etiam auctoritate Summi Pontificis, nisi interueniente vna ex tribus causis; videlicet, *Primo*, ex causa resignationis, ne resignans nimium dispendium patiat: *Secundo*, pro bono pacis, ad finiendam litem, dummodo lis vera sit, & non ficta aut simulata: *Tertio*, ex causa permutationis, propter inaequalitatem beneficiorum: *cap. Nisi essent, de Praebend. cap. Nuper, de renuntiat. cap. Ad questionem, de rerum permut.* atque hanc esse generalem Regulam, iuxta quam saepius fuit iudicatum, testatur Louet in sua *recollect. Arr. ff. l. i. P. num. 30. in principio.*

C A P V T II.

A R G V M E N T V M.

VERITVR vtrum resignans possit sibi loco pensionis reservare collationem beneficiorum, ex beneficio resignato dependentium. Et vtrum in Gallia Summus Pontifex, qui ex *Concordatis* potest semel in vita grauari acquirentem beneficium mandato Apostolico, possit vtrumque grauari, & sic duplici grauamine, seu mandato vti aduersus reservantem collationem loco pensionis, necnon resignarium. Et de interpretatione *Concordati*. Et vtrum sic reservans collationem loco pensionis, subiiciatur Indultis Curiae Parlamenti, & Graduatorum, aut Nominatorum ab Vniuersitatibus.

S V M M A R I A.

- 1 Collationem beneficiorum loco pensionis reservari posse per resignantem multis existimant.
- 2 Ex *Concordatis* Gallia quilibet Papa potest semel in vita grauari mandato Apostolico quolibet collatorem.
- 3 Resignans Abbatiam reservata sibi collatione beneficiorum, potest iterum grauari per mandatum Apostolicum. Contra *num. 12.*
- 4 Resignatio si facta fuerit reservata resignanti facultate conferendi loco pensionis, dicitur illi facultas illa concessa nouo iure, & dicitur nouus Collator.
- 5 Resignans per resignationem amittit titulum & sic est nouus Collator.
- 6 Maxima, immo omnimoda est Summi Pontificis potestas in beneficiis.
- 7 Ex usu Tribunalium Galliae, reservationes iuris conferendi loco pensionis in beneficiis resignatis admittuntur fauore Cardinalium.
- 8 In aliis autem praeterquam in Cardinalibus, similes reservationes vix admittuntur; sed super hoc varia sunt Arresta, vt numeris sequentibus.
- 9 Collatio cum sit fructus beneficii resignati, non potest iure ordinario ad resignantem pertinere.
- 10 Quamuis resignans possit sibi reservare aliquos fructus post resignationem, tamen hoc intelligitur de fructibus lucrativis, non de honorificis.
- 11 Quando ex speciali gratia permittitur resignanti reservatio iuris conferendi loco pensionis, hoc debet fieri in ipso actu resignationis.
- 12 Resignantem, qui sibi ius conferendi loco pensionis reservauit, non posse iterum nouo mandato grauari verius est.
- 13 Reservatio nihil addit de nouo, sed solum ius pristinum confirmat.
- 14 Is qui sibi beneficiorum collationem loco pensio-

- nis reservauit, subiicitur Indultis Graduatorum, & Curiae Parlamenti.
- 15 Qui sibi collationem reservauit, & eius resignarius, pro vno Collatore habentur, & ambo simul vno mandato Apostolico subiiciuntur, & non quilibet.
- 16 Non est generale quod possit appellari tanquam ab abusu ob quamlibet reservationem collationum loco pensionis in Gallia.
- 17 Collatio beneficiorum, secundum dispositionem iuris communis, spectat coniunctim ad Episcopum & Capitulum.
- 18 Variè indicatum fuit in Gallia circa reservationem iuris conferendi loco pensionis.
- 19 Resignans reservatio sibi iure conferendi conferre tanquam subrogatus in locum sui resignarij.
- 20 Si mandatum Apostolicum fuerit directum resignatorio, & non resignanti qui loco pensionis habet collationem, iste resignarius potest conferre tanquam executor.
- 21 In Gallia practicata fuit temporibus nostris reservatio collationum in Cardinali a *Leysa*.
- 22 Et hoc generaliter Cardinalibus concessum est ex Summi Pontificis constitutione, vt beneficiorum collationem habeant in Ecclesiis quas dimiserunt.

VERITVR vtrum licitum sit resignanti reservare sibi loco pensionis ius conferendi beneficia, ab ipsius beneficii resignati collatione dependentia. Affirmatiuum tenet Paris, in *tract. de resignat. lib. 6. quest. 1. num. 14.* & in eadem sententia videtur residere Rebuff. in *Concordat. in tit. de mandat. Apostol. §. 1. in verbo, vnum collatorem, solum. 3. versiculo, quod si collationes: et vbi dicit quod cum per Concordata quilibet Summus Pontifex, semel durante tempore sui Pontificatus, vnum Collatorem mandato Apostolico grauari possit, et tamen si collationes fuere resignanti Abbatiam reservatae, hic resignans potest per*

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. II. 5

- 4 per Papam per mandatum Apostolicum grauari : † Quia hæc collatio facta dicitur nouo iure, hoc est vigore reservationis iuris conferendi, sub qua eius resignatio facta fuit : *cap. 2. de renunciat.* ubi dicitur, quod ius acquisitum facta renuntiatione, dicitur obuenire ex nouo iure ; nouoque titulo : † resignans siquidem amisit dicitur titulum, & possessionem : *cap. inter, & ibi Gloss. & DD. de prabend.* & sic non videtur propriè vnus Collator, sed potius veluti duo Collatores.
- 6 Verum licet maxima, immò & omnimoda sit Summi Pontificis in Beneficialibus auctoritas, *cap. 2. de prabend. in 6.* Attamen † ex vsu Tribunalium Gallie, reservationes huiusmodi facultatis conferendi beneficia per Eminentissimos S. R. Ecclesie Cardinales, & in ipsis resignationibus factæ, & auctoritate Summi Pontificis roboratæ admittuntur quidem : † in aliis tamen casibus generaliter similes reservationes reiiciuntur, & remanent sine effectu ; ea ratione, quia cum resignans, titulum, & possessionem beneficij, vt dictum est, amittat ; non potest fructus beneficij per reservationem percipere, † nec per consequens collationem, quæ est in fructu, exercere : atque ita sapius decusum fuit in supremis Gallie Tribunalibus, teste Louëtio in collect. *Arrest. littera P. num. 33.* Feuret. de l'A-bus, lib. 2. cap. 4. num. 32.
- 10 Et licet resignans aliquam fructuum quantitatem super beneficio resignato sibi reservare possit, tot. tit. de Cleric. agrot. hoc tamen verum est in fructibus lucratiuis pretium & æstimationem habentibus, qui homini ad victum, vestitum, & alia necessaria prodesse possunt ; non autem in fructu honorifico qui æstimationem non recipit, qualis est beneficiorum collatio : vt bene probat Louet. ad Regul. de Infirmit. num. 213. † Quamquam & ipse similes collationis reservationes ex speciali favore fuisse toleratas fateatur : Quo casu, reservationem in ipso resignationis actu faciendam esse monet, aliàs nullam esse : vt ipse concludit n. 214.
- 12 Ex iis autem quæ idem Author tradit num. 213. versio. & notanda : dubia redditur supradicta conclusio Rebuffi, volentis collationem quæ fit in vim dictæ reservationis, factam esse iure nouo, & ideo talem resignantem posse grauari à Summo Pontifice iterato mandato Apostolico ; cum verius videatur apud DD. Gallos, istum resignantem, post reservationem conferentem, prouidere iure ordinario propter reliquias veteris possessionis ; non obstante clausula in referipto apposta, *Autoritate Apostolica* ; quæ habetur pro non apposta in Gallie Tribunalibus, & sic non vitiat concessio-nem ; & propterea non sine ratione dubitari potest vtrum admittendum esset iteratum grauamen per mandatum Apostolicum in eodem, qui iam fuerat semel grauatus antequam sub collationis reservatione resignasset ; † cum hæc sit natura reservationis vt nihil addat de nouo, sed tantum conferuet ius pristinum referuantis ; l. penult. ff. de aqua quodid. & astin. l. 3. §. 1. ff. quibus modis pignus vel hypoth. soluitur. Gratian. discip. forens. cap. 470. num. 8.
- 14 Ex quibus inferitur, quod cum in Gallia Cardinalis collator ordinarius vigore sui Episcopatus habeat ius conferendi beneficia à suo Episcopatu dependentia, si deinde sum Episcopatum resignet reservata sibi loco pensionis beneficiorum collatione, substituitur Indultis Graduatorum, & Nominatum & Mandatariis Senatorum ; quia cum non conferant nouo iure, nec auctoritate Apostolica, sed

Sanleger. de Pensionib.

veluti ob reliquias pristinae Dignitatis, ideo subiciuntur etiam Indultis Curie Parliamenti, & omnibus aliis quibus ceteri Collatores ordinarij. Et hæc est Tribunalium Gallie observatio.

Sed maior est difficultas, si Cardinalis resignauerit in fauorem alterius in vim Concordati à Papa homologati, quo inter alia cautum est, vt resignans in partem pensionis retineret collationem, vel presentationem omnium beneficiorum à suo Monasterio dependentium, cum dicto resignatorio ; vtrum Papa possit singulos grauare mandato Apostolico vigore *Concordatorum Gallie*, quibus concordatum est, quod Papa semel quemlibet collatorem grauare possit ? Videretur pro Affirmatiua concludendum, quia isti auctoritate Papæ facti fuerunt tanquam diuersi Collatores, quilibet suo ordine, ex notatis per Ioan. Andr. Philipp. Franc. & Geminian. ex cap. Cum in illis, de Prabend. in 6. Sed tamen verius est, istos non posse singulos grauari, & sic non vti singulos, sed tanquam vnum habentem vnicum ius conferendi, non diuersa : Non enim lectum est beneficium, nec diuisa Dignitas ; contra text. in cap. Maioribus, de Prabend. Sed tantum vni seruata conferendi facultas tanquam pensio, seu pars fructuum, vel vsusfructus. Aduertendo tamen nos hic loqui de potestate ordinaria Pontificis.

Erant autem, qui in quacunque reservatione collationum loco pensionis, appellationem tanquam ab abusu in Gallia admittendam censent, ea ratione quia Episcopalis auctoritas à beneficiorum collatione sit inseparabilis : cum Episcopatus consistere possint absque præbendarum Ecclesie etiam Cathedralis collatione, vt in pluribus Ecclesiis Cathedralibus obseruatum videmus, vt præbendarum collatio ad Capitulum spectet.

Immo si solum Ius commune attendamus, harum præbendarum collatio ad Capitulum simul & Episcopum pertinet ; iuxta decis. Cassador. 22. de Prabend. Burat. decisione 805. num. 10. & 11. Et hac ratione Louët. ad Regul. de infirm. resignant. numero 213. in fine, vtitur. † Vbi dicitur, ex multorum sententia, huiusmodi reservationes etiam in Gallia admittendas : atque ita decreto Magni consilij iudicatum fuisse super præbenda Ecclesie Parisiensis prima Augusti 1559. Prob. in tract. Regalium, questio. 32. vbi ponit casum de Episcopo Parisiensi, qui reservata sibi facultate conferendi beneficia, Episcopatum resignauerat : Rebuff. in Concordat. tit. de mandat. Apostol. §. 1. in verbo, Quinquaginta, versio. Quare, si cum : † vbi dicit quod si Abbas nullam habeat collationem, sed omnes collationes alteri fuerint reservatæ, mandatum Abbati directum afficit reservatarium : Quia iste confert tanquam subrogatus in locum Abbatis, ad quem cessante collationum reservatione spectaret ius conferendi, & subrogatus eiusdem est naturæ, cuius ille in cuius locum subrogatur ; l. si cum 10. §. qui in iuriarum, ff. si quis caution. cum similibus : & ista reservatio transit cum sua causa, cap. finali de prabend. in 6. alioqui fieret fraus & Mandatariis & Nominatis. Nam vnus esset Abbas, & alius Collator, & nemini conferret. Et dum Papa reservauit collationes resignanti loco pensionis, intelligitur hoc fecisse sine præiudicio Tertij. † Immo si si mandatum Papæ fuerit hoc casu directum Abbati, & non reservatorio, potest ipse Abbas conferre tanquam executor Concordatorum & Mandatorum, vt ibidem concludit Rebuff. in Concordat. in versio. Quare si Abbas. Quamuis † tutius sit, si manda

6 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

mandatarius à referuante collationem recipiat. Vnde & quandoque in Gallia ex specialibus fauoribus huiusmodi referuationes collationum admissas fuisse testatur Louëtius *loco citat.* In Cardinalibus verò multò facilius: nam bon. men. Cardinalis à Ioyosa referuationem obtinuit collationum in Monasterio Montismajoris, & Sancti Florentij: Et hoc in beneficiis Consistorialibus, accedente Regis consensu in Gallia obseruatur.

22 Cæterum quoad Cardinales qui dimiserunt suum Episcopatum, aut ad alium translati fuerunt, adest

Constitutio Urbani VIII. quæ incipit, *Licet Nul-*
lus: & est inter eius Constitutiones, in ordine 60.
qua statuitur, ipsos posse conferre beneficia suæ Ec-
clesiæ, quantum ultimo loco dimiserunt, seu cui cesserunt. Quò indulto vti possunt dumtaxat ratione Ec-
clesiarum quibus præfunt, vel quarum regimini vl-
timo loco cesserunt. Et ideo constitutio illa non est
extendenda ad alias Ecclesias præter illam cui præ-
fuerunt, vel præfunt tanquam Præsules: vt notauit
Barbos. in suis collectan. decis. Apostol. cap. 131.
num. 20. iuncto num. 13.

C A P V T III.

A R G V M E N T V M.

PENSIO sine causa per Papam referuata, non obligat successorem in beneficio, nisi Pensionarius probet veram & realem numerationem; ita vt ficta per aditionem hæreditatis non sufficiat, neque confessio de recepto. Et vtrum sufficiat confessio multis adminiculis roborata? Et vtrum debeat probari solutio termini semestris, cuius dies cessit quibusdam diebus ante obitum consentientis pensioni? Et vtrum debeat probari solutio tempore Concordiæ, an verò tempore expeditionis Literarum? Quid in iudicio possessorio statuendum sit.

S V M M A R I A.

- 1 Pensionarius, cui pensio concessa fuit sine causa, mortuo Titulari tenetur probare veram & realem pensionum solutionem durante vita illius qui consensit; aliàs non potest illam à successore beneficii exigere.
- 2 Ampliatur, vt pensionarius teneatur probare solutionem omnium terminorum decursum, & num. 13.
- 3 Et propterea non sufficit ficta solutio per aditionem hæreditatis.
- 4 Magna est simulationis & fictæ solutionis pensionis coniectura, quando agitur inter affines: & num. 32.
- 5 Qua sine clausula qua solent apponi quando Summus Pontifex referuat pensiones sine causa.
- 6 Confessio resignantis non potest nocere successorì in beneficii.
- 7 Confessio resignantis non nocet resignatario ex nouo iure venienti.
- 8 Quando quis tenetur probare veram numerationem, non sufficit probatio per confessionem.
- 9 Confessiones de recepto factæ ab alio quàm ab ipso pensionario, non sufficiunt.
- 10 Confessio patris pro filio non est attendenda in spiritualibus, aut illis annexis, qualis est pensio.
- 11 Quasi possessio exigendi pensionem non probatur contra successorem in beneficio, nisi constet de vera & reali numeratione. & n. 13.
- 12 Sufficiunt tamen solutiones factæ à Tertio, cum scientia & patientia Titularis.
- 14 Adminicula non sufficiunt quando requiritur vera numeratio.
- 15 Sed tamen Rota in casu occurrenti admisit in hac materia adminicula vrgentia.
- 16 Pensionarius sine causa debet probare integram solutionem terminorum decursum, etiamsi solutio sit in singulos sex menses diuisa.
- 17 Pensionarius debet probare solutionem integri termini decursi, & non pro rata temporis. Qua tamen rata in aliis casibus est considerata.
- 18 Quamuis concordia facta fuerit præcedens, & littera post aliquod tempus expedita, solutio debet probari à tempore concordia, non autem expeditionis litterarum.
- 19 Si pensio sit diuisa in duos terminos, non debet probari solutio iuxta ordinem scripturæ, sed circa ordinem temporis: quod ibi explicatur.
- 20 Non excusatur pensionarius, qui debet veram solutionem probare, sub eo prætextu quod tempore semestris designato à die adeptæ possessionis nullos fructus adhuc perceperit.
- 21 Probatio exacta, de qua numeris præcedentibus, non requiritur in petitorio; sed sufficit probare nudum factum in possessorio.
- 22 Qualitates substantiales Gratiæ probari debent per eum qui se fundat in Gratiâ.
- 23 Dispositio in clausula resolutive pensionis quando reddat actum conditionalem, & ea non adimpleta, pensio reddatur nulla.
- 24 Ex solutione trium annorum pensionis, vtrum ad effectum probandi veram solutionem oriatur probatio concludens.
- 25 Solutiones trium annorum non probant solutionem præcedentium pensionum nisi sint integra.
- 26 Solutiones pensionum tribus annis factæ, debent probari factæ vni eisdemque personæ.
- 27 Item debet probari quod factæ fuerunt tribus annis immediatè præcedentibus obitum Titularis.
- 28 Item requiritur quod quitantia pensionis sint sine protestatione.
- 29 Item quod non sit simplex confessio de recepto.
- 30 Item quod tres quitantia pensionum non fiant de tribus senescribiis, sed de tribus annis integris.
- 31 Probatio solutionis ex productione quitantiarum trium annorum, est tantum præsumptiua: ideo inferuit